

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy óra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:

Fő-piacz. Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A harmadik egyetem.

Debreczen, aug. 28.

Pozsony városa — a mely elismerésre méltó élelmességgel József főherceg egyetemnek óhajtaná a maga remélt egyetemét elnevezni — megindította s aktuálissá tette Magyarország megalapítandó harmadik egyetemének kérdését.

Lapunk ezuttal is felismerte ez ügyben Debreczen igényeinek jogosultságát és nyomós érdekeit, ennél fogva sietett azt lapjában felkarolni s olyan kiváló tanerők tollából közölt erre vonatkozó fejtegetéseket, a minők Csiky Lajos, a kiváló debreczeni theologiai tanár és Szabó Sándor, a fővárosi Ferencz-József-intézet tanára. Ez utóbbi felszólás íróját — tudomásunk szerint — semmi személyi kapocs nem köti Debreczenhez, annál inkább jele annak, hogy az ország szakavatott illetékes körei Debreczent tartják arra méltónak, hogy a III. egyetem igéje az alföldi legmagyarabb városban váljék testté.

Tegnap vettük azt a felhívást, a melyet a tiszántuli ev. ref. egyházkerület elnöksége, az egyes gyülekezetekhez, tagokhoz és általában a művelt közönséghez intéz, őket az ügy támogatására hívja fel. A debreczeni bölcsészeti s a kolozsvári theologiai fakultás ügyét egyszerre felkaroló felhívás így hangzik:

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület egyházmegyéi mélyen tisztelt Esperesének és Gondnokainak!

Az egyes gyülekezetek hivelőljáróinak, lelkipásztorainak és tanítóinak!

A gyülekezetek buzgó tagjainak!

A tudomány, felvilágosodás és műveltség minden igaz barátjainak!

Istentől áldást és kegyelmet kérünk és kívánunk!

A magyarországi ev. ref. egyház zsinata még az 1892. év április 2-án Budapesten tartott ülésében elhatározta, hogy egy a debreczeni főiskolával kapcsolatban álló teljes bölcsészeti fakultásnak; és egy esetleg a kolozsvári tudományegyetemmel is kapcsolatba hozható ref. theologiai karnak felállítását, egyetemes egyházunk elsőrendű szükségéi közé sorozza s ezeknek együttes létesítésére az előkészítő lépéseket megteszi.

Az ugyanazon évi december hó 5-én tartott ülésében pedig kibocsátotta már a felhívást a két intézet felállítására érdekében (727. sz.) s a felhívó szöveget oly kérés mellett küldötte meg az egyes egyházkerületek püspöki hivatalaihoz, hogy azt az espereseknek általuk minden egyházközségnek, valamint tehetősb és áldozatkész egyháztagoknak, alapítványok és évjárdék kötelezések tételére; s a maguk körében ilyen vagy egyzersmindenkori adakozások gyűjtésére buzdító kíséreléssel küldjék meg. — A zsinat elvárván az egyház minden szolgájától, sőt minden hű és buzgó tagjától, hogy ugy a Debreczenben szervezendő bölcsészeti, mint a Kolozsvárott felállítandó theologiai fakultás érdekében, azok

felállíthatását, minél előbbi megnyitását s tovább fennmaradását, sőt tovább fejlesztését, s kitartó, lelkes és fáradságot nem kímélő közreműködésökkel előmozdítsák fogják.

E zsinati felhívásnak és utasításnak a tiszántuli ev. ref. egyházkerület ez évi júniusi közgyűlésében eleget kívánván tenni, a közgyűlésnek megbízásából küldjük sőt a zsinati felhívásokat mellékleteikkel együtt az esperes urakhoz.

A zsinat ezen felhívásában magasztos célok megvalósítását tüzte ki; mert ref. egyházunknak első sorban protestáns tanárképzésére van — Számos gymnasiumot tart fenn magyar ref. egyházunk, elengedhetlen kötelessége tehát, hogy az azokban működő tanárok olyan kiképeztetéséről is gondoskodjék, hogy leendő tanáraink oly szellemet, jellemet, felfogást és irányelveket sajátítsanak el, a minők egyházunk a multban képviselt a nemzeti műveltség fejlesztésének nagy munkája körül. — Kinek lelkét nem hatották át az egyház iránti tántorithatlan hűség; kinek szívében nem ég törhetlen ragaszkodás és szeretet szent értelme hitfelekezetének magasztos ügyeiért és jogaiért, ha a multak tanúságát kellő figyelemre méltatja?! — Hiszen talán már eddig is késtünk! Ne halogassuk az építés munkáját! Okvetlenül aláhányatlás következhetik be, s kockáztatva lehet a legszenebb törekvés és cél, a miért annyi áldozatot hoztak őseink, midőn a gymnasiumok alapjait lerakták.

Kolozsvárt az ottani tudományegyetemmel lehető kapcsolatban egy theologiai fakultásra is nagy szüksége van egyetemes egyházunknak, a magyar protestáns theologiai tudományosságunk és lelkészképzésnek magasabb emelése érdekében. Hogy a theologiai tudományosság valóban fejlődésnek indulhasson kell egy 6-ik góczpontot is állítani s theologiai akadémia mellett, mely még szélesebb terjedelemben ölelje fel a theologiai tudományokat. — Lelkiismereti szabadságot, önálló szabad vizsgálódást biztosító szent könyvünk egyházunk minden hű tagjának; tegyük tehát az eszközöket minél hozzáférhetőbbé s teljessé, hogy a theologiai tudományosság fáklyája messzebb terre terjessze fényét és termékenyítő, gyümölcsöző hatását.

Ugyanez alkalommal lehetetlen, hogy külön is emlékeztetne hozzuk egyházkerületünk féltett kincsének és szemfényének a debreczeni főiskolának fentforgó ügyét és magasztos érdekeit. Mondhatni, szívök vérvél táplálták ezt egyházkerületünk gyülekezetei, egyetemes egyházunk híveinek legjobbjai, mióta az közvetlen az egyházkerület s gondoskodása alatt áll.

Ebben a folyó században több alkalommal intézett egyházkerületünk kérés szövegeteket főiskolánk érdekében a hívekhez és azok mindannyiszor meghallgatták a kérelmet, siettek áldozataikat meghozni, a főmerült szükségét elosztatni főiskolánk fejlődését, előhaladását biztosítani, az építés nagy munkáját ugy a szellemi, mint anyagi téren előbb-előbb vinni.

Mindjárt a század elején 1802. évben, midőn tűz hamvasztotta el főiskolánk épületeit a már különben is elavult és akkor romba dől épületek helyét újat emelt a helyét hitvallást követő magyarországi ref. egyház buzgósága, mely még ma is fényes tanubizonyágtétel azonkor áldozatkészéséről. — Az 1852. évben a nyolcz osztályu gymnasiumot, mint a főiskola tőrszét hozta létre s teremtette meg az egyház szeretet és hitbuzgóság. — Az 1857. évben az új épület fedelének kijavítása vált égető szükségé; 1868. évben pedig az ó-épület helyett kellett új részleteket előállítani, s mind-

ez létre jött s megvalósult a hívek buzgósága alapján.

E mindig igénybe vett, de soha ki nem merülő kuffőhöz, egyházkerületünk híveinek önkéntes áldozatkészéséhez emeljük ujo ag a század utolsó tizedében kérés szövegeteket főiskolánk érdekében s a században most ötödizben intézett kérelme egyházkerületünknek hallgattassék meg, és ne szegyenüljön meg a mi bizodalunk és erős reménységünk! Tegyük meg azt, a mit a tudomány mai követelményei sürgetnek; emeljük oda főiskolánkat, hogy az jövőben is betölthesse nagy hivatását. — A mint erre az első lépést Debreczen szabad királyi város és a debreczeni ev. ref. egyház oly fényes példával megtették: az első 2 jogi s két bölcsészeti tanszék felállítására 200,000 ftt alapítékét, a debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma pedig bölcsészeti tanszékre 50,000 forintot ajánlván fel.

Vége a mint az köztudomásu, a magyar állam ez edéves fennállásának nagy ünnepét, nemzetünk méltó fényével óhajtja megünnepelni s e tekintetben általános a lelkesültség és közreműködés hazánkban majd minden téren. — Reformált egyházunknak sem lehet és szabad elmaradni, olyan alkotást kell fölmutatnia, a mely hozzá méltó. — Mivel ünnepelhetné meg méltóbban a nemzeti milleniumot, mint egy önálló bölcsészeti tanfolyam fölállításával és ezalbatott theologiai fakultás megteremtésével? E két alkotás igazolni fogja, hogy egyházunk hű s következetes önmagához, midőn létezésének alapjait erősíti, midőn reá mutathat a két oltárra, melyet a vallás és egyház, a tudomány és felvilágosodás szent érdekeiért emelt!

A multban, a sötét üldözések korszakaiban őseink életüket-vérüket áldozták fel vallásos meggyőződésükért; vagy midőn a hatalom kényszerítő eszközeihez tolyamodott irányukban: az elvek dicső harczát vívták, soha nem szegyenelték a Krisztus evangéliumát, bátran állottak meg; vagy midőn féltett kincsek, az iskolák ügye forgott kockán: minden áldozatot meghoztak azok érdekében; most meg a béke napjaiban annyi rázkódtatások után, ön-röngön, kész szívvel és egyező akaratul teljesítsük azt, a mire egyházunk legfőbb hatósága, a jelenkor szellemétől áthatva, serkentőleg buzdít és kér. Csak így leszünk méltó utódok a dicső elődökhöz. A védekezés és küzdelem nehéz munkája helyett most a gyors cselekvésre, tettekben nyilvánuló áldozattételekre van égető szükség.

Egyházkerületi közgyűlésünk nevében és megbízásából tisztelettel főkérvük a mélyen tisztelt lelkipásztorokat a zsinati felhívás értelmében gondos és körültekintő eljárásra, a fontos ügynek szent. hó valamelyik vasárnapján isteni tisztelet alkalmával a hívek áldozatkészésébe ajánlásra. Az esperes urak pedig az eredményről időről-időre tegyék meg a püspöki hivatalhoz jelentéseket.

Erős várunk nekünk az Isten! Mostan azért óh Uram erősítsd meg ismétlen a mi kezeinket az építés nagy munkájában, és légy mi velünk, miképen a mi atyáinkkal voltál!

Istennek áldó kegyelme nyugodjék egyházkerületünk gyülekezetein és egyetemes magyar ev. ref. anyaszentegyházunkon!

A tiszántuli ev. ref. egyházkerületnek 1893. jun. 1. s következő napjain Debreczenben tartott közgyűléséből:

Vállyi János,
egyházkerületi főgondnok

Kiss Áron,
püspök

Tóth Sámuel,
egyházkerületi főjegyző.

— **Belföldi hírek.** (Gróf Andrássy Gézához) a hárskari plébános, 236 kormánypárti aláírásra hivatkozva, arra kéri fel a grófot, hogy szavazzon a kormány egyházpolitikai programja ellen; a képviselő a felszólításra visszautasítólag felelt. — (Apponyi Romániában) A „Timpul“ híre szerint gróf Apponyit és Horváth Gyulát szeptember hóban Romániába várják. — (Borsodvármegyében) mozgalmat indítottak a belügyminiszternek a német nyelvű katonai átiratok tárgyában a közig. hatóságokhoz intézett rendelete folytán. — (Gróf Csáky kőzetatastási miniszter) néhány hónappal eelőtt arra szólította fel Metianu János román püspököt, hogy a békésmegyei kétegyházi iskolában a magyar nyelv alkalmazásáról gondoskodjék. Miután a püspök a miniszter felszólítását mind ez ideig nem teljesítette, gróf Csáky Albin másodszer is erélyes hangon felhívta a püspököt az ezen ügyben való intézkedésre.

— **Külföldi hírek.** (A home-rule bill) ellen a devvoszhirei herceg fulminans beszédet tartott egy vidéki gyűlésen; a felsőház szerinte azt fogja kérni, hogy a home-rule kérdést még egyszer terjesszék tiszta, határozott formában a britt nép józan és pártatlan ítélete elé. Abban az esetben ha a home rule az írek számára törvénygyé válik, akkor az unionisták Anglia számára is követelnek majd home-rule-t. — (Umberto király) elhatározta, hogy tizenöt millió lírányi civillistáját ez idén arany helyett papírpénzben veszi fel és az ebből származó ágiót — ami igen tekintélyes összeg — az aigues-mortes-i áldozatoknak adományozza. — (A pápa) e hónap 22-én táviratilag protestált a cárnál az Orosz-Lengyelországban elfogott katolikus papok érdekében. A kiket felségárulás miatt fogtak perbe. A pápa telegramjára érkező választ izgatottan várják a Vatikánban. — (A francia kormány) elhatározta, hogy nem tesz további lépéseket a volt aigues-mortesi maire ellen, a ki, mint Dupuy miniszterelnök kijelentette, életének veszélyeztetésével védelmezte az olasz munkásokat. — (Posen helytartója) Koscielskit, a lengyelek vezérét nevezte ki.

Polónyi Géza beszámolója.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Aug 28.

A függetlenségi és 48-as pártnak, ha nem is névleges, de tényleg valóságos vezére Polónyi Géza tegnap beszámolót tartott választókerületének székhelyén, H Szoboszlón. Már jó előre híre futott a városban, hogy a képviselő ur nagy beszédet tart; jó, ha két óra alatt bevégi. Mégis, vagy talán éppen ezért feltűnően kisszámú közönség hallgatta, választó polgártárs még kevesebb, intelligens ember pedig alig egynehány. Polónyi nem sokat törődött a szoboszlóiak érdeklődésének nagy fokú hiányával. Hiszen ő voltaképpen nem is annak a három négyszáz fonyi közönségnek akart harmadfél órában keresztül beszélni a mult országgyűlés működéséről, egyházpolitikáról, különösen pedig a párt válságáról, hármasságról és magyar-muszka barátságáról. Sokkal inkább szólott az azoknak a serényen jegyeztető hírlapíróknak, akik az előtte lévő hosszú asztalnál a fővárosi sajtót képviselték.

A kik pikáns leplezéseket vártak ezuttal az Eötvös Károlyival kutya-macska barátságban lévő Polónyitól a szélsőbal válságának okairól, a Rimmler féle kalandos politikai tervezetek szereplőiről, azok ugyancsak megcsalatozta. Új, még eddig nem ösmert részleteket alig mondott Polónyi, a személyeskedésektől pedig — amint előre is kijelentette, hogy senkit denuncziálni nem akar — annyira tartózkodott, hogy Eötvöst és társait is inkább csak csipkedte, mint dorongolta. A kormányt azonban ösmertes szélbali hagyományokhoz híven, nem mulasztotta el hazafiatlansággal vádolni.

A hosszú beszédet, főbb vonásokban következőleg foglaljuk össze :

Annak előre bocsátása után, hogy ő a függetlenségi párt jelen válságában eddig a szenvedőlegesen állapotot képviselte s nyugodtan tűrte az ellene szórt rágalmakat, áttért a mult országgyűlés működésének ösmertetésére. — Szólt Pécsey Tamás volt képviselőházi elnök a kormánypárt által történt elejtéséről és br. Bánffy Dezsőnek elnökkel való s z t á s á r ó l.

Az állami tisztviselők fizetés javításához a függetlenségi párt is hozzájárult föltételeesen, de az általuk kívánt erkölcsi garanciákat meg nem szerezheték. Sorra került a néptanítók anyagi helyzetének a javítása. De ez mostohán lett megoldva. Amibe belejátszott a szűkkeblű felekezeti érdek is. Ő vezérelvül az állami népoktatást tüzte ki; csak ezzel elégitelhető ki az a nagy nemzeti érdek, melyet az iskoláknak szolgálni kell. — Ehez pedig csak egy kell, a hazafias magyar ref egyháznak a hozzájárulása, ez hozza meg azt az áldozatot, hogy lemond eddig elősmert joggal fétekenyen őrzött befolyásáról az iskolákra és bizza ezt az államra.

A képviselők fizetés-emelését nem szavazta meg több oknál fogva, főként pedig azért nem, mert a deficit megszűnéséből származott előnyöket első sorban az adózó néppel kell éreztetni.

A műbor gyártás eltiltásáról, valamint a takarmány kiviteli tilalomról elismeréssel emlékezett meg. — Ez utóbbit a gazdaközönség nézve végeredményében hasznosnak és szükségesnek tüntette fel.

A valuta rendezésről az állította, hogy ennél Wekerle pénzügyi tehetsége a sikertelenség „legrutabb alakjával áll szemben.“

Ezután hosszasan fejtegette az egyházpolitikai kérdések történetét. Belevégyítve a Szapáry lemondását, — s a kath. autonomia kérdését, melynek eszméjét noha a kormány is elfogadta az ő sürgetésökre, mégis máig egy hajszállal se vitte előre. Pedig a kath. autonomia Magyarországon a béke és türelem melegágya lenne.

Az állami anyakönyvvezetést készségesen megfogja szavazni. Noha aggodalmi vannak az iránt, hogy olyan csekély eszközökkel, amilyeneket a törvényjavaslat részére kontemplál, nem felelhet meg céljának.

Híve a vallás szabadgyakorlatának. Csak azt az egy korlátot állítja fel, hogy csak olyan vallást szabad gyakorolni, mely az állam törvényeinek megfelel. Mohamedán és n a z a r é n u s vallást tehát meg nem engedhet. Azerről szóló törvényjavaslatot azonban jelen alakjában el nem fogadhatja, mely bevet és elősmert vallásfelekezetről beszél s ez által beleitközik a felekezetek egyenjogúságáról szóó törvénybe s megengedi a felekezet nélküliek felekezetét, amelyet károsnak tart, főként a protestánsok és az állam lét alapját képező vallás erkölcsi nevelés megtartása érdekében.

Híve a kötelező polgári házasságnak s rá is szavaz a betervezett törvényjavaslatra, ha az e magasztos elvnek megfelel. De úgy látja a közelebbi sikertelen miniszteri utazgatásokból, hogy e tekintetben baj van. Köztudomásu, hogy a kötelező polgári házasság a legtöbbször körtökben nem kedves. Ő a polgári házasság eszméjében pártja diadalát üdvözi, de azért nem akarja ezzel a minden nemzeti követelés elől meghatráló kormány állását erőseni. Nem engedheti, hogy ilyen kormány az egyházpolitikai reformok czégére a l a t t g y ö z e d e l m é t hirdethesse. Ilyen hazafiatlan kormánytól minden bizalmát megtagadja.

Ami a zsidó recepcziót illeti: kívánja, hogy a jogok a zsidókra is kiterjesztessenek, de ne külön recepczióban, hanem az általános szabad vallásyakorlatban, és pedig bizonyos föltételek alatt. A zsidó és keresztyén közti kibékülés követelményeinek feleljenek meg a zsidók is. Létesítsenek egységes országos szervezetet, melylyel szemben az állam felügyeleti joga érvényesíthető legyen és mutassák be vallási törvényeiket, hogy vérvadakat többé ellenök senki ne emelhesen; az elavult, korszerűtlen vallás rendőri tilalmakat pedig szüntessék

meg. Nem bántó-e keresztyén emberre nézve, hogy zsidó vele egy tából nem eszik? Elavult törvény az is, hogy zsidó a disznó húst megveti. Igaz, hogy legalább több marad nekünk. Töröljék el a körülméletést. Hiszen ha felnőtt keresztyén tér át majd a zsidó vallásra, miképp tegyük ki ezt a circumcisio veszélyének? Vegül legyenek szívvel léekkel, nyelvben magyarrá.

Ezek az ő elvei, ezek mellett híven megmarad. ha azzal rágalmazzák is, hogy ő ultramontán. Büszke lehet az az ország, melynek ilyen ultramontánjai vannak.

Az 1723. IX. t. cz. szerint Magyarország királya csak katolikus lehet. Ki a vallás szabadságot, egyenjogúságot követeli, felvetheti azt a kérdést, hogy mikor mindenki megcserelelheti a vallását, ezt épen a király nem teheti? s hogy Magyarország királya lehet-e zsidó? Ő kath. vallásu, de azért hajlandó indítványozni az említett törvény olyan módosítását, hogy a király protestáns is lehet; de abba, hogy zsidó legyen, nem egyezhetik bele, mert fenn akarja tartani Magyarország keresztyén jellegét.

Csak ezek után került sor a párt válságra. A válság gyökere Polónyi szerint az Irányi halálát követő elnök-választásban van mely nem régi módon történt, hanem úgy, hogy néhány elvtárs gr. Károlyi Gábornál lakomázva conventiculum szerinti korteskedéssel elhatározta, hogy Eötvöst választja meg. Ő elismerte Eötvös fényes tehetségeit, óriási hatalmát tisztelte, — de az elnökségre nem tartotta alkalmasnak. Az elnökséget mégis elnyerte, s azután elhanyagolta a párt ügyeit s látni kellett a párt elalulását. Ekkor történt, hogy ő Kossuthot kérte, figyelmeztesse Eötvöst kötelességei teljesítésére.

Ez után következtek a honvédszobor leplezés, Eötvös lemondása és határozati javaslata az egyh. politikai reformok ügyében. Erre semmi indok nem volt. De Eötvösök törekvése nyilvánvaló volt. Bosszút állani és szakadást készíteni akartak. Ez azonban sem Thalyra, sem Kiss Albertre és a vele lévőkre nem vonatkozik, ezek má s o k b ó l léptek ki az anyapártból s reményli nem soká visszaternek, vonatkozik csak az Eötvös személyes barátaira.

Mily diadalünnepet ült a kormánypárti sajtó e kilépés felett, melyre csak ürügy volt az egyházpolitikai reform. A czeplédi kiróhanásnál, a miskolci választásnál nyilvánvalóvá lett Eötvös Deák-párti politikája s kitűnt, hogy a közjogra nézve is nagy különbség van közöttük. Bemutatja választóinak Kossuth levelét, melyet hozzá és Szoboszló városához intézett. Eötvös a levél tanácsait nem fogadta meg, — hiszen ő és társai nem is a k a r n a k visszaterni az anyapártba. E keses levelet ezennel átadja Szívós Géza főgyzónék, hogy erélyként őrizze Szoboszló városát.

Az az üzenet, melyet Eötvösök Turinból hoztak, nem való. Hellének ita Kossuth, hogy ő semmit el nem vett abból, a mit előbb állított. Az egyesülés tárgyában indított tárgyalásoknál Eötvösök új kibékülési akadályokat emeltek.

Polónyi ezután papírról olvasta fel az ő hitvallását, melytől egy hajszálnyira sem tér el s a mely a pártnak is programja.

A fegyverbarátságot esetről esetre a nemzeti párttal fenn akarja tartani, mert ez elősegíti a nemzeti célokat, míg Eötvös azt tüzte ki, hogy Apponyi és Horváth beleolvadjanak a kormánypártba és ketté szakítsassék a függetlenségi párt. Rágalom az is, hogy az anyapárt 33 tagja reversalist írott volna alá.

Eötvössel és benső barátaival az egyesülés ki van zárva; ellenben Thaly és Kiss Albert visszaterése már legközelebb várható mert az az ügy, mely Thaly és Just Gyula közt támadt s a melyért ezek kiléptek, már el van intézve.

Legutóljára hagyta Polónyi a m u s z k a s z ö v e t s é g kérdését. Nem tagadja, hogy Franciaország iránt különös rokonszenvvel viseltetik s a felett is sokat gondolkozott, hogy mit várhat Magyarország egy győzelmes hadjárat esetén a hármasszövetségtől s nem érne inkább célját Franciaországgal. 1849-ben, Eötvös, Hentaller, Károlyi felhívására 858 ma-

gyarral ő Turinba ment, s mint a párt alelnöke. E ő t v ő s utasítására hivatalosan hozta szóba Kossuthnál a hármasszövetséget. Kossuth p á r s z ő v a l megoldotta a kérdést. Azt kérdezte tőle:

— Igaz-e, hogy Magyarország féltékenyen őrzött érdekei az Aldunánál vannak; igaz-e, hogy ezeket Oroszországtól kell féltetni? Hát k i v e l a k a r n a k s z ő v e t k e z n i ?

Ebben benne volt a tanács is. Irányi is így vélekedett és a függetlenségi párt elhatározta t á m o g a t n i a hármasszövetséget.

Ő nem tudta, hogy Abbáziában gyülekező „barátai“ a hármasszövetség megromtására törekcsenek. Nem akar dominálni. Csak annyit szól, hogy „barátai“ muszka csatornán keresztül francia pénzzel lapot akartak alapítani, hogy muszkarabárságot hirdessenek. A kormányt megtámadjuk a korrupcióért; hát az megürhető, hogy egy párt idegen pénzzel csináljon választásokat és közvéleményt? Ez eljárás felett nem mond bírálatot, — majd mond a közvélemény. Nagyon örvend, hogy méltónak tartották őt arra, hogy előtte ezt a szándékukat eltitkolják.

Ő igyekszik egyesülni a vele egy alapon állókkal, T h a l y v a l és Kiss Alberttel, kiknek őszinte törekvéseikről meg van győződve s az Ugron pártból is többekkel.

Mihelyt az országgyűlés együtt lesz, **indítványt tesz** hogy az **egyh. politikai reformok napirendre** tűzessenek. Hadd derüljön ki, kik az igazi liberálisok. A főrendiház reformját szükségesnek tartja, mert nem fér össze az alkotmányval és korszellemmel, hogy rendi alapon álló törvényhozásunk legyen.

Polonyiak H e t e y Ignác ügyvéd mondott köszönetet a választók nevében. Déli 1 óra után békett volt a városi erdőben, ahol természetesen egymást érte a sok felköszöntő. Este ugyanott táncmulatságot rendeztek.

Papirszeletek.

(Polonyi H.-Szoboszló. — L.-Szt.-Miklós. — Pázmándy. — A büszke dászkal. — Félénk alispán. — Papok és kolera. — Az ujszülött.)

Polonyi Géza itt a szomszédban mulatott. Nem jelezte közellétét égháboru, szél sem igen fujt ama bizonyos likból, de azért a levegő tegnap — hűvös volt.

A h.-szoboszlói fogadtatás jegétől volt ez így.

Nem is igen fogják többé a józan magyar népet felmelegíteni a függetlenségi pártnak sem muszka-vezetői, sem pedig az ultramontánjai.

Különösen H. Szoboszlót nem tartjuk arra alkalmasnak, hogy a két elem bármelyike — felburjánzohassék jó magyar kuruczaink vete-ményes kertjében:

„Szép, puha, jó foszló kenyeret süt Hajdu-Szoboszló!“
— de nem a muszkáknak, mert azoknak jó a nyers ugorka, meg a faggyu-gyertya is és nem az ultramontánoknak, a kiknek nem kenyérük a h a z a f i s á g !

Liptó-Szent-Miklósban minden felfordula,
Lutheránus pápa leve ottan Dula.
Tért engedett neki Szentivanyi Márton!
„Az ilyen dologba magamat nem ártom!“
Ej, ej, jó uraim onnan D u n á n i n u e n,
Hát ti megítással győztök tótót? Így nem!
Maradni kellett vón' kerület-gyűlésen,
Észszel, szívvel állni magyar ügy értésen,
És ha ész, szív kevés, ott a v e s s z ő ! Csupa
Öröm nékik úgy is, álmuk a — kancsuka!
Tót, román és bakszász de nevetnek rajta,
Hogy egy Dula annyit magyart megszalajta!

Pázmándi Dénes ott ül Budapesten a Szik-szaiban és rendel egy pohár sört.

— „Tetszik hozzá muszka is?“ — kérdi az előzékeny Jean.

— „Csitt, az istenért“ — szörnyűködik a muszka-francia magyarszövetség barátja — „hát már maga is hallott — Rimlerről?“

Dragonics József lugosi tanító nem fogadta el azt a 100 koronát, melylyel a Jókai Mór alapítványából kivánták részletetni.

Értjük a derék lugosi dászkalát. Hallotta, hogy Jókai M. sok románt irt már össze világ-életében. Minek neki 100 korona olyan ember-től, a kinek egy műve sem — d á k ó r o m á n ?

De hát a lugosi hatóságoknak sincs okosabb tenni valójuk, mint 100 m a g y a r k o r o n á t osztogatni olyan dászkalóknak, a kik az egyetlen m a g y a r k o r o n a értéket sem ösmerik?

Nem koronát, botot érdemel a dászka!
Kinek a fejében honarulás mászkál!

Már csakugyan benne vagyunk a nagy rimelésben. Megbocsátható, mikor úgy se rimlik semmi a világon, minden csak úgy össze-vissza, kádenczia nélkül folyik. Több a kádenczia, mint a kádenczia. Imé az a még kifele kívánkozó Rimmler... akarjuk mondani rim:

Magyar becsületbe Belényes — belé nyes,
A tája b ő l é n y e s (érsd népes) s bölényes.
Pável széjjel verte ki ezt tenni merte,
Kimondom áperre: lennék vele p e r t e !
Szegény Pável így szól: „Kár hogy elereszti.“
Leszkay, mentőm volt Áporcai Eszti!“

Elég nagy humorista az élet, hogy a legtragikusabb helyzetekbe is tudjon egy kis komikumot vegyíteni.

Pompás alakja p o e járványos világnak H a j d u, a szónoki alispán, a kit p a n d u r r a l sem lehetett a kolera-veszélyes helységbe kiigazítani. Először személyes üldözésnek mondotta a miniszter parancsát, azután eltitkolta, hogy csak létezik is olyan helység, a minőbe a miniszter leküldötte; mikor pedig a főispán ment a koleras helyre, Hajdu uram egy nyilatkozatában kijelentette, hogy „a főispán helyesen cselekedett, mert az alatt ő, az alispán n y u g o d t a n tehetette meg a kolera-ellenes intézkedéseket.“ Nyugodtan bizony, távol a nyugtalanító baj színhelyétől! Sehogysem akart az alispán ur kolerát látni, vélekedvén bizonyára úgy, hogy a hazának nagyobb szüksége van az ő életére, mint a halálára. Fölfüggesztették, de azért nem k o m á z o t t a bacilusokkal. (É s e z z e l p u n k t u m é s n e m k o m m a b a c z i l u s !)

Az sem utolsó állapot, hogy O osházán a járványbizottság betiltotta a papoknak a hosszú predikációkat, mert az kolera-veszélyes állapot.

A mi nagytitiszteletű uraink egy részét kellene a járvány ideje alatt Orosházára áttelepíteni.

Azok egyáltalában nem prédikálnak.

Talán ezért kerülte el Debreczen oly szerencsésen a kolerát!

Szerencsnek is van kolerás tréfája. Ott ugyanis föltedeztek egy asszonyt, a ki állítólag koleragyanus tünetek között betegedett meg. A czukorgyár egy munkásnője volt s az orvos azonnal beszállította a kolera-kórházba, ágyeműt pedig e'égette. A kórházban azonban az asszony nem halt meg, hanem ellenkezőleg:

egészséges fiúgyermeknek adott életet...

Nagy szerencse ez Szerencsen!

Föl kell neveltetni közközlészen — k o l e r a - o r v o s s á !

Gaspar one

Irodalom — Művészet.

* **A Révai-szobrot** tegnapelőtt leplezték le Nagy-Szent-Miklósban. Révai Miklósnak a magyar történelmi nyelvtudomány megalapítójának emléksobrát. A szép ünnepélyre sok vendég érkezett Nagy-Szent-Miklósra, amelynek e napon valósággal nagyvárosias színezete volt. Rendkívül nagy számban jelentek az éppen évi gyűlést tartó Délmagyarországi tanító egyesület és a Torontálmezei közművelődési egyesület tagjai, a kiknek első sorban köszönhető, hogy a szép emlék létesült. A tudományos akadémiát Szentkláray Jenő képviselte, a szegedi Dugonics-társaság pedig üdvözlő iratot küldött. A leleplezés ünnepélyen dr. Kiss Sándor kegyes tanítórendi főgimnáziumi tanár tartott nagy emléksbeszédet és rajtakívül Szentkláray, Steinbeck kir. tan. és tanfelügyelő a torontálmezei közművelődési egylet nevében, továbbá Bányai Jakab és Kanyskó tanár beszéltek.

* **A „Vasárnapi Ujság“** a magyar olvasó közönségnek e régi kedvence, melyet Nagy Miklós kiváló tapintattal szerkeszt, tegnapi számában azzal lepi meg közönségét, hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt otthon, családja körében mutatja be írásban és képben. Wekerle a tulajdonképeni otthon — már a mennyiben egy oly munkás miniszterelnöknek lehet otthona a parlamenten és miniszteriumon kívül is — dányosi birtokán élvezi. A „Vasárnapi Ujság“ után ezenkívül sikerült képeket közölni a miniszterelnök bájos nejeről, egész családjáról s a dányosi nyaralóról.

Vegyes hírek.

* **A vállfűző védelme.** Egy amerikai bavi folyóirat védelmébe veszi a fűzőt, mely a nőket a tüdővészttől megóvjá. Az amerikai lap eszejárása szerint a fűző feita általa előtt, a nők lélekzetvétele abdomenális volt. A fűzők alkalmazása óta a nők tüdejének alsó szárnya nem tágulhat ki és így a felső szárnyak kénytelenek ezek működését is pótolni. — Innen a nők tüdejének kitágulása, miélt a férfiaknál sokkal kevésbbé vannak a tüdővésznek kiszolgáltatva. E fölvetkeztetés dacára az amerikai cikkiró nem ajánlja a férfiaknak a fűző használatát.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a sagád és ke-zelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak — Az igtató, kintó hivatal és az irattár a feleknak felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva penteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon-tól d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirás hivatalnál augusztus 28-án: Változó felhőzet, hűvös, jelentékeny csapadék.

Augusztus 21. Beiratások kezdete a **kollégiumi, az ev. ref. utcai elemiskolában** és a **rózsatéri kisdudóvodában.**

Szeptember 9. A kereskedő ifjak dalestélye a Margit fürdőben.

Szeptember 19. Katonai lóvásár H.-Nánáson.

Szeptember 21. Katonai lóvásár Debreczenben.

Október 2-10. Országos vásár.

— **Debreczen legtöbb adót fizetői.** A legtöbb adót fizető bizottsági tagok jövő évi névsora kiigazításához szükséges alapmunkálattal a városi adóügyi osztály már elkészítette. E névsorba csupán a 200 frtnál több állami adót fizető polgárok vannak fölveve, a kiknek száma 289, — a virilisták száma pedig csak 93. Legalább is 500 frt adót kell fizetnie annak, a ki a virilisták közé bejuthat. Ezer frtnál több adót fizetnek az első tizenöt, a következő: Steinfeld Mihály 13,679. Harstein Péter 5039, Csánák József 3239, Szikszay József 2766, Vecsey Zoltán 2674, Kovcsy János 2633, Sesztina Lajos 2005, Rickl Géza 1998, Schaffer Nándor 1934, Áron Miksa 1889, Jambor Ferencz 1760, Biedermann József 1710, Simonffy Imre polgármester 1578, Fodor József 1476, Dragota Ignác 1459 frt. adót fizetnek Debreczenben lévő birtokok, illetve üzleteik után.

— **A kolera.** A hivatalos táviratok szombaton már 15 megyében és 65 községben konstatalják a járvány fellépését. Bihar megye járványbizottsága előtt konstatalták, hogy a kolera N. Rábén járványszerűleg lépett föl. Orsházáról írják, hogy ott tegnap egy hete mutatkozott az első kolera-eset egy Giovanni Ferni nevű olasz karmesteren, a ki vasárnap lett rosszul, hétfőn neje is beteg lett s az nap mindkettőn meghaltak. Elhatározták, hogy a délután elhaltakat reggel eltemetik, a papoknak átírták, hogy rövid predikációkat tartsanak. Az iskola megnyitást októberig elhalasztották. Szabolcsba a járványbizottságba érkezett értesítés szerint eddig 318 kolera megbetegedés és 134 halálozás történt.

A belügyminiszterium a községi ösztályában felállított új bakteriologiai intézet felállítását tudatja a törvényhatóságokkal, melyről már tegnap megemlékeztünk. A rendelet részletesen előírja a bakteriologiai vizsgálatra szánt anyag csomagolásának, czimezésének és preparálásának pontos részleteit. Egy másik rendelet a betegséget színelőeknek az összes közkórházakból való kizárása tárgyában régebben kiadott rendeletet az ilyen szimulánsokra, ha csak időközben hasonló vétséget újra el nem követtek, három év elmultával érvényességét elveszti. Ez az intézkedés október hó 1-én lép életbe.

A Tisza mellékén végig húzó kolera járvány — mint már írtuk — Hajdumegyéből is kivette áldozatait. Daczára a legszigorubb ellenőrzésnek és óvintézkedéseknek nem tudták megakadályozni, hogy újabb és újabb esetek ne forduljanak elő. A főorvos által az alispánhoz beterjesztett kimutatás szerint ez ideig Csegén 4 kolera gyanus eset fordult elő, melyek közül egy halállal végződött; Egyeken ketten betegedtek meg kolerában, mindketten meggyógyultak. Legszomorubb az eredmény a Csege mellett élő Nagy Majorban, a hol 5 kolera-beteg közül 4 meghalt. Rásó Gyula kir. tan. alispán — a ki úgy látszik nem félti oly igen a bőrét, mint a jász-kun-szolnoki collegája — tegnapelőtt künn volt a Nagy-Majorban, Varga Géza megyei t. főorvossal s a legtöbb elhalt kolera beteg holttestének felboncolásánál is jelen voltak; a beteg ürülékét Budapestre küldték bakteriologiai vizsgálatra. Ma Ferenczy Elek főszolgabíró ment ki Csegére, hogy az eljáráságot fokozottabb őrizkedésre serkentse. — Ugy városunk, mint a megyei hatóság mindent meg tesz arra nézve, hogy a kór tovább ne terjedjen s így a kellő elővigyázattal élő közönségnek nincs oka nagyobb félelemre.

— **Személyi hir.** Beké Mihály árvaszéki elnök hosszas és súlyos betegségéből már annyira felépült, hogy tegnap meglátogathatta rég oda hagyott hivatalát a városházán.

— **A nagy kölcsön második részlete.** A városi tanács a belügyminiszter engedélye folytán mai üléséből intézkedett, hogy a 4.735,600 frtos nagy kölcsön második, — 500,000 frtos részletéről szóló kötelezvény kiállítassék. A tanács e részletből a szükséghez képest ezuttal 300,000 frtnak folyósítását kéri az osztrák-magyar banktól.

— **Kalazancziusi ebéd.** Az oly érdemteljes és hasznos kegyes tanítórend megalapítójának, Calazanti Szent Józsefnek tegnapi ünnepnapján Cserhalmay József, a debreczeni rendház főnöke és gymnáziumi igazgató ebédet adott a rendházban. Jelen voltak ez alkalommal dr. Wolatka Nándor v. püspök, Bekési Gyula, tanker. főigazgató, Eötvös K. Lajos, tanf. ügyelő, Nemes Kálmán, iskolaszéki elnök, Tárkányi thezeianumi igazgató, Béér Kálmán, rendőrkapitány és Huber József iskolaszéki tagok, a Debreczenben időző piaristák s a róm. kath. káplánok. — A sikerült ebéd lélekemelő mozzanatait képezték a pohárköszöntők. Először Cserhalmay igazgató szólalt föl s meleg szavakkal emlékeztetett meg a rend alapítójáról, ot követték dr. Wolatka püspök és Nemes Kálmán kik 100—100 forintot ajánlottak fel a gymnázium czéljaira, Nemes Kálmán ezuttal másodsor, Eötvös K. Lajos pedig a szeminárium felvirágzására üritette poharát. — Megemlítjük hogy d. e. dr. Wolatka püspök tartott alkalmi beszédet a rendalapító tiszteletére, a mise alatt pedig a rendtagok segédkeztek. Ma délután 4 órakor iskolaszéki gyűlés tartatik, melyen egy tanítónő helye fog betöltetni.

— **A debreczeni iparos ifjuság önképző egylete** tegnap este tartotta meg társas vacsorával és tánczozal egybe kötött ismerkedési estélyét a „Korona“ táncztermében, melyet megelőzőt az egylet helyiségében tartott kugli-verseny. Ez alkalommal díjat nyertek: Flezsár Sámuel 10 koronát; — Kovács Albert egy arany mellűt; Bay László 1 tajték szipkát; Geszler Antal 1 szivar árczát és Ökrös László 50 drb szultán cigarettát. Ezután társas vacsorához gyűltek egybe, a „Koronában“ hol harmincz fiatal leány és harmincz fiatal legény szolgált fel a több mint háromszáz vendégnek, melynek végzetvél a társaság tánczra kerekedett. A jelen volt högyek névsorát a következőkben sikerült följegyezni. A s z o n y o k : Weidner Józsefné, Ács Miklósné, Nagy Ferenczné, Weidner Gusztávné, Bartos Zsigmondné, Gulyás Gézané, Csathó Lajosné, Mazur Károlyné, Lókodi Ferenczné, Barna Jánosné, Rédlí Istvánné, Iványi Károlyné, Fridrich Károlyné, Menyhárd Lajosné, Ruzek Venczelné, Takács Józsefné, Rentka Jánosné, Fazekas Józsefné, Katona Antalné, Kulifai Albertné, Simon Lajosné, Muraközi Kálmánné, Saringer Józsefné, özv. Fazekas Gáborné, Bringmann Károlyné, Zengeval Mihályné, Munkácsi Istvánné, Angerer Kristiánné, Erdősi Imréné, Bódog Sándorné, Kaliczki Józsefné, Dézsi Istvánné, Fischer Simonné, Arany Józsefné.

L e á n y o k : Weidner Erzsike, Balogh Teréz, Bartos Juliska; Cseresnyési Mariska, Nagy Teréz, Kállai Mariska, Gáll Róza, Fridrich Juliska, Rabincsek Anna Dózsa Teréz, Munkácsi Margit, Szijjártó Juliska, Fridvalszky Róza, Moldoványi Anna, Tóth Esztiike, Freudent Vilma és Mariska, Muraközi Erzsébet, Möricz Róza, Telki Esztiike, Katona Margit és Irén, Barna Mariska, Horváth Róza, Nagy Róza, Szabó Róza, Szabó Juliska, Iványi Irén, Kulifai Etelka és Juliska, Katona Jolán, Kovács Zsuzsika, Simon Juliska, Baum Etelka, Fazekas Jolán, Angerer Jolán, Erdősi Jolán, Bódog Róza, Fazekas Piroška, Kaliczki Emma, Dézsi Mariska, Koszorda Anna, Moldoványi Anna, Eibenberger Juliska, Tamási Teréz, Fischer Jolán, Martinyi Berta, Aczél Mariska, Flezsár Anna, Karácsonyi Mariska, Tamás Ju-

liska, Cziczó Róza, Czegényi Esztiike, Rentka Erzsike, Marits Gizella, Zengeval Szeréna, Takács Margit, stb. stb. — Az első négyest nyolczvanhárom táncolta. A mulatságon Magyarri testvérek zenekara játszott s annak csak a reggeli óra vetett véget.

— **A megyeházáról.** Hajduvármegye számonkérőszéke szept. 6-án, — állandó választmánya szeptember 5-én ülést tart. Ez utóbbi tárgyalni fogja a vármegye jövő évi költségvetését is.

— **A tanács helyeselt intézkedései.** A belügyminiszter ma tudatta a városi tanácsal, hogy Bézi Pál gyanus tünetek közt történt halálózása folytán tett óvintézkedéseit helyesli s ugyanekkor felhívja a tanácsot, hogy Debreczen egészségügyének jó állapotban tartása érdekében jövőre se lankadjon buzgalma.

— **Lajos napján.** Lajos napja alkalmából az első magyar asztaltársaság által Kossuth Lajoshoz intézett üdvözlő sürgöny szövegét a következőkben közlik velünk:

„Kormányzó Ur! Kilencvennegyedik napja alkalmából, tiszteletére a debreczeni első magyar asztaltársaság — mely társaság jöveteleivel, befolyt filléreiből árva gyermekek felrubázását és a szegények gyámolítását eszközöli — e hó 24-én nagobbkorú s emelkedett hazafias szellemű lakomat rendezett. A jelen voltak vallás és pártkülönbség nélkül a legnagyobb lelkesedés mellett éltetve Önt, mint hazánk legnagyobb fiát, kinek nevéhez a magyar nemzet történelmének legdicsebb emlékei fűződnek, szívek mélyéből kérték a Gondviselő és Urát, hogy nemzete végtelen örömeire, boldogságára és áldására, csodás lelki és testi erejének épségében még továbbra is éltesse, s hogy lássa meg nagy eszméinek megvalósulását s a magyar nép boldogítását; — egyszersmind alólírott bizottság utasítva lett, hogy Kormányzó Urat e körülményről tudósítsa. A midőn ezen kedves kötelességünket az öröm és hála legszentebb érzelmeivel teljesítjük, maradtunk Debreczen 1893. augusztus 27-ik napján, a törhetlen ragaszkodás legmélyebb tiszteletével. Mándoky Béla, nyug. színművész társ. kiküldött. Boross Lajos, városi hivatalnok, asztaltárs. elnök. Szilágyi Bálint ügyvéd, társ. kiküldött.“

— **Honvédek gyűlése.** A debreczeni 48/49. honvédegyesület tegnap d. u. 4 órakor tartá r. k. közgyűlését a vármegyei háza kistermében. Elnököt ezuttal Sebes György, egyleti elnök s jelen volt mintegy 60 tag. A közgyűlés elhatározta az országos honvéd egyesületi gyűlésen való szóba hozatalát annak, hogy a 60 évet betöltött honvédek mind nyugdíjba helyeztessenek, a mire rá vannak utalva azok, a kik egész életükön át nehéz munkát végeztek. Az országos honvéd-gyűlésen az egyletet Sebes György elnök és Propper Mór vm. tag képviselendik. A közgyűlés továbbá a mellett foglalt állást, hogy az országos honvéd-gyűlés szeptember 5-én ne Szegeden hanem Budapestben, az ország központjában tartassék meg.

— **A fiúmeiek fogadtatását** rendezett bizottság ma délutánra volt összehíva a kiadások és bevételek elszámolása végett. A ülés azonban mához egy hétre halasztatott. Annyi már is tudható, hogy a közgyűlés által a fogadtatás költségeire megszavazott 5000 frtnál több kiadatot; e tulkiadásokat a népünnepély jövedelméből fedezték. A népünnepélyből s az eladott hortobágyi bankett és csoportos jegyekből mintegy 2700 frt. folyt be. A tanács mai üléséből a fiúmei polgári zenekarnak sikeres működésének előismerésül Ciotta podeszta kezéhez kezéhez két száz forintot küldött.

— **A függetlenségi párt tánczvigalma** tegnap folyt le a Margit fürdő disztermében, mely alkalommal szépen megtelt ifjú tánczoló párokkal, a kik nagy kedvvel járják a ropogós csárdást kivilágos kivirradtig Zsiga Józsi kedvelt muzs kája mellett. A minden tekintetben sikerült s a debreczeni törzspolgárság igazán magyaros jellegét hamisítatlanul tanúsító vialomnak ugyan hátrányára szolgált az, hogy az iparosok ismerkedési estélyével esett össze, a rendezők mégis meg lehetnek elégedve. A párt vezetői

közül Kertész János elnök, Kertész Mihály, Kósa Barna, a „Debreczen“ szerkesztője, Szőke János és még többen voltak jelen. Szünet alatt számos független magyar érzésű s jobbnál-jobb pohárköszöntők hangzókat el: többek között érdekes volt a Szőke Jánosé, a ki éltette a hazát és Kossuth Lajost. Szünet után ismét rágyújtottak a csárdásra s együtt maradva mindvégig, csak reggel felé oszlottak széjjel. A mulatságon részt vettek: Asszonyok: Bácsi Lászlóné, Bakos Jánosné, Bartha Mihályné, Dankó Mihályné, Gömöri Mihályné, Horváth Józsefné, Huszár Mihályné, Hevesi Istvánné, Kanizsai Endréné, Kertész Jánosné, ifj. Kertész Imréné, Keresztesi Mihályné, Kerek Bálintné Kovács Józsefné, Kálmán Józsefné, Loska Imréné, Mindszenty Lajosné, Nagy Sándorné, özv. Nemes Jánosné, Nagy Józsefné, Nagy Mihályné, Nagy Józsefné, Nagy Jánosné, Nagy Sándorné, Orosz Péterné, Örmös Istvánné, Ökrös Istvánné, Porcsin Imréné, Rác Józsefné, Szegedi Andrásné, Szücs Mihályné, Tóth Jánosné, Tamási Jánosné, Ujvári Gáborné, Varjas Jánosné, Vedress Mihályné, Vedress Istvánné. Leányok: Bácsi Juliska, Bakos Erzsike, Bartha Juliska, Dankó Erzsike, Erdei Juliska, Gömöri Juliska, Horváth Mariska, Hevesi Erzsike, Kéri Juliska, Keresztesi nővérek, Kerek Esztike, Kovács Esztike, Kálmán Juliska, Mindszenty Róza, Nemes Ilonka, Nagy Juliska, Nagy Zsuzsika, Nagy Ella, Nagy Juliska, Örmös Juliska, Pethő Juliska, Porcsin Juliska, Szegedi Esztike, Szilágyi Juliska, Szekeres nővérek, Szücs Mariska, Tóth Mariska, Ujvári Róza, Varjas Esztike.

— **Elhalasztott utóállítás.** A honvédelmi miniszter sürgős rendben értesíti Hajdumegye és Debreczen város hatóságait, hogy szeptember havában a katonai utóállítások nem fognak megtartatni tekintettel a kolera járvány veszélyes jellegére.

— **A zár alól felszabadult község.** A derecskei főszolgabírósa ma táviratban értesítette a debreczeni rendőrfőkapitányságot, hogy a lépfene-járvány (autrax) miatt régebben elzárt Hajdu-Bagos község — miután az állatok között újabb betegedes nem fordult elő — a zár alól ma felszabadított s így a községen keresztül való rendes közlekedés helyre van állítva.

— **Vásár betiltás.** Zolár József Heves-megye alispánja ma átírtott Hajdumegyéhez, hogy a poroszói vásárt kolera miatt betiltotta.

Táviratok.

(A „Debreczeni Ellenőr“ s. tudósítójától.)

Augusztus 28.

Kolera Budapesten.

— Érk. 2 ó. 45 p. —

A kolera immár a székes fővárosban is fellépett. Ezt hivatalosan is konstatálták. Eddig egy **haláletet** fordult elő az ó-budai téglagyárban.

A praesumptiv trónörökös házassága.

— Érk. 3 ó. 15 p. —

Az extrapost hire szerint Ferencz Ferdinánd főherceg, mihelyt világhörül utjából visszatér, nőül veszi Gizella bajor hercegnő leányát Erzsébetet.

Kossuth és a dynastia.

A fővárosban nagy feltűnést keltett Kossuthnak az a levele, melyet Polonyi tegnap Szoboszlón olvasott fel. E levélben Kossuth hazánk jogainak respektálása mellett a dynastia iránti föltétlen büségre inti a magyarokat.

Ujlaki állapota.

— Érk. d. e. 9 órakor. —

Nagyvárad, augusztus 28. A bántalmazott Ujlaki Antal állapota súlyos. Attól félnek, hogy ballábát a mputálni kell.

Törvényszéki csarnok.

* **Teleszky István** igazságügyi államtitkár, ki úgy az igazságügyi adminisztráció, mint a kodifikáció terén oly nagy érdemeket szerzett, egészségi okból beadta nyugdíjiránti kérvényét. A „Budapesti Közlöny“ hozza a legmagasabb kéziratot, mely a nyugdíjazást elrendeli, és elismerést fejez ki Teleszky-nak „a törvény előkészítés és az igazságügyi igazgatás terén kifejtett buzgó és kiváló sikeres szolgálataiért.“ Teleszky utódjául **Ritók Zsigmondot**, a nagyváradi kir. tábla elnökét és **Darányi Ignác** orsz. gy. képviselőt emlegetik.

Eszter.

— A nagyváradi ribillió. —

aug. 28.

(g.) A szép Áporkai Cserna Eszti, a nagyváradi Heléna (az Offenbachét és nem a jó öreg Homérét értjük, ki vak látók léte a női bájokat sem igen láthatta) még mindig veti a hullámgyűrűket. Többet, mint a mennyi gyémántgyűrűje volt a bájos hölgynek, kinek naivitása (és a bűnlajstromból ez az egy kimaradt) Debreczenben is csödbe kergetett egy ifju kereskedőt.

Nomen et omen — a Cserna Eszti esetére figyelmessé lett — Cserna Vincze is. Oh Eszti, vince te ipsam: Cserna Vincze a debreczeni kir. főügyész kezébe kerülnek a te imádóid!

A nagyváradi afférbe a nagyváradi kir. ügyészség után ugyanis már beleszólt most a debreczeni kir. főügyészség is.

Cserna Vincze, debreczeni kir. főügyész táviratot intézett a nagyváradi vádhatósághoz, melyben utasítja azt, hogy a tömeges párbajra való kihívások ügyében tegyen indítványt, hogy a vizsgálat a párbajozók ellen megindíttassék.

Lázár Márton, az ügyészség helyettes vezetője, ennélfogva ha adéktalanul intézkedett, hogy a párbajozó felek, **Beöthy Pál** és dr. **Bakáts Béla**, valamint segédek **Fráter Kálmán**, **Örley György**, dr. **Sarkady Lajos** és **Lovassy Andor** ellen az eljárás megindíttassék.

Mondanunk sem kell, mert a ki a törvényt ösmeri, nélkülünk is tudja, hogy **Boczkó Sámuel** debreczeni r. főkapitány nem tarthatta, „rendőri felügyelet alatt“ az Áporkai nővéreket. Sőt mióta boldog férj, privát felügyeletre sem igen méltatja a színpadi hercegnőket!

Még elhinné valaki, a ki a szép Esztert („Eszter, a szép kardaloknő“) „nem ismeri.“ Azok kedvéért, a kik ismerik, ugyanó a következő nyilatkozatot bocsátja közre a „Magyar Hirlap“ nyiltterében, a mely rovatban közlöttékért — tudvalevőleg, a szerkesztőség felelősséget nem vállal:

„A „Pesti napló“ és a nagyváradi „Szabadság“ című napilapokban becsületemben ok nélkül olyanok részéről támadtattam meg, a kik talán nem is ismernek. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a rágalmazók ellen az illetékes bíróság útján fogok magamnak elégtételt szerezni. A fent nevezett két napilapban megjelent személyemre vonatkozó közleményeket pedig mint légből kapottakat ezennel vissza utasítom. **Áporkai Cserna Eszti.**“

A nagyváradi botrány hősnője különben Budapest-re érkezett és bejelentette **Bényei**nek — a Színész Egyesület igazgatójának — hogy a színész egyesület kötelekéből kilép. — Aztán **Eötvös Károlyt** kereste fel, hogy ügyében vele tanácskozzék. Állítólag egy fő-

városi napilap és a Szabadság ellen sajtópört fog indítani.

Áporkai Eszlinek kevés volt kétgavalér, Ujlakinak meg — sok!

Nyilatkoznak a főváros közlönyeinek nyilttéri részében **Beöthy Pál** és **Bakáts Béla** urak és megbizottaik, előadván, hogy provokálták az összes váradi journalistákat, egy corectorral és a „Pester Lloyd“ levelezőjével egyetemben. A nyilatkozat szerint ezek egy része késznek nyilatkozott az elégtétel adásra, de azután együttvéve és összesen a kölcsönös megállapodás szerint, megtagadták az elégtételt.

Nyilatkozatuk szerint kijelentette **Leszkay András** igazgató es. és kir. t. hadnagy, mint az esemény szemtanúja, — hogy **Ujlaki Antal** tetleg nem bántalmazta sem **Beöthyt**, sem **Bakácsot**.

Rimmler főkapitány és m. kir. t. főhadnagy ugyanezt jelenti ki, valamint **Szabó László** színházi ellenőr azt is, hogy a támadók nem egyszerre, de külön-külön inzultáltak Ujlakit, a ki nem esett önkivületbe, de az affair után a maga lábán ment haza.

Rimmler és **Szabó** állítják továbbá, hogy a két támadó nem említette Ujlaki vallását.

Bakács és **Beöthy** végül gyáváknak és rágalmazóknak nyilvánítják ellenfeleiket.

Erre a nyilatkozatra azt felelik a nagyváradi hirlapírók, hogy a benne foglalt sértésekért a sajtóbírósa útján vesznek elégtételt. Együttal beadványt intéztek az „Otthon“ elnökségéhez s kérték ügyökben a válasszomány véleményét.

Mily kár, hogy a nagyváradiak nem Debreczenbe járnak már-már igazságért! Ismétlődőnek talán esküdtszékünk előtt a hajdani — **Dus László** által, **Elek Gusztáv** és társai ellen indított sajtópör emlékezetes jelenetei!

Az Áporkai Eszti fellépését az ösmeretes botrány után nem az igazgató tiltotta be, hanem — a mi jellemző — a nagyváradi rendőrségnek kellett közbelépni, mivel üntetésközl kellett tartani. Az inzultált Ujlaki Antal ügyében a királyi ügyészség elrendelte **Beöthy Pál** megyei tiszteletbeli főjegyző és **Bakáts Béla** szolgabíró ellen a bünvádi eljárást s átíratát mihez tartás végett közölte Biharvármegye alispánjával is.

Örley György földbirtokos **Kálmánt**, a „Nagyvárad“ egyik tulajdonosát az utcán megsértette, mikor pedig őt **Kálmán** ezért provokálta, Örley — tekintettel arra, hogy **Kálmán** is azok között volt, kik a **Bakács** és **Beöthy** kihívását el nem fogadta — segédei által csupán a kiállásra jelentette ki készségét. **Kálmán** erre a „N—d“-ban közölt nyilatkozatában 24 óra meggondolási időt jelölt ki Örleynek.

Leszkay igazgató emlékkönyvébe: „**Lányi Mariska**—**Áporkai Eszti**: in hoc signovictus es!“

Mikor előleget kérnek tőle, így felel a szegény director:

— „Hagyjanak békén! Most nagyon el vagyok áporodva!“

Apró-cseprő.

* **Elszólta magát.**

Koczavadász: Nézd édesem, ezt a két remek foglyot most lőttem.

Feleség: Mibe kerültek?

Koczavadász: Két forintba.

* **Ez is részvét.**

A. Szervusz! Hogy van az anyósod?

B. Köszönöm, valamivel — rosszabbul.

* A suszterinas bánata
 A cipészinas (keservesen sir az ebédnél): Oh jaj jaj!...
 Mesterné: Mi bajod van Jancsi, miért sírsz?
 Jancsi: Ugy sajnálom azt a szegény ökröt, amelyet ezért a piczike kis darabka husért levágtak!

Erény s becsület utjáról le ne térj soha, ez a boldogság biztos, egyetlen föltétele.

Buffon.

Bánat, betegség, sors csapása a gögös embert megalázza.

Reviczky Gyula.

Kerüld a külszint, teted és szavad ugy helyes, ha igazat mutat.

Györy Vilmos.

Az ember többször él magában s nem nélkülözheti az erényt; ha másokkal él, szükség van a becsületre.

Chamfort.

A milyen az ember napi foglalkozása, olyan a lelkülete.

Demosthenes.

TOMPA MIHÁLY HASONLATAIBÓL.

Itt-ott fa áll, mint egy virrasztó remete.
 Kinek az ég felé nyílik száraz keze.

... S mint az óriás, kiről szól a rege,
 Hogy álmában is nyitva áll szeme,
 A pusztá mély esőndben nyugszik, csupán
 A nagy kerek tó fénylik homlokán...

Mély esőndben áll a tó piros vize,
 Mintegy nagy vérpad véres szőnyege,
 Főlé hosszú, sőtétlő pallosul
 A sás kardjának megnőtt árnya nyul...

Mi úsz a légben összetett kez-ekkel,
 Mint eltépett fátyol, hosszan, fehéren?
 Fehér fátyolt kötött karjára
 A szellő, mely temetésre mégyen.

Mint egy óriás eb, a mely tüzet érez,
 A vihar vonitva fut át a világon...

* Noblesse oblige. Egy francia lapban olvassuk a következő regénynek való kis történetét: A fiatal de Féussac báró halálosan beleszeretett egy csinos kis párisi masamód leányba és daczára atyja heves ellenzésének, nőül vette. A bárónak atyái részről csinos kis évjáradéka volt, falura vonult hát vissza, hol boldogan élt feleségével, ki egy év leforgása után egészséges fiugyermeket szült. A boldog házasságot nem isem zavarta, miglen a fiatal férj egy napon atyjával találkozott. A férj ettől fogva mindjobban elhidegült felesége iránt és a báróné, mint egy igazi párisi masamód leány, elkészült rá hogy férjét el fogja veszteni. A bárót nővére Biarritzban egy gazdag nemes család leányával hozta össze és a báró... Szóval a meszallianszot meg kellett korigálni! Féussac báróné, mikor megtudta hogy férje biarritzi szépével levelez, gyorsan határozott és maga indította meg a válópert. A báró örömrépesve nagylelkűen 200 frank havi járadékot ajánlott fel, melyet azonban a nemes báró családja egyszer sem fizetett ki. Az ex-báróné erre elővette régi mesterségét és saját keresményéből nevelte fel gyermekét, ki a büszke Roger de Féussac nevet viseli. A gyermek fe nőtt és az anya fel szolgáltotta gyermeke atyját, hogy járuljon valamivel gyermeke neve éiséhez. A nemes báró nem felelt. Az asszony gyermekéről lévén szó, pert indított kikötött évjáradéka megfizetése végett, mire a gyermek nagyatyja, a vén Féussac báró, végre elhatározta magát, hogy évi 1200 frankkal járul unokája neveltetési költségeihez! Ilyen az arisztokraták ugynevezett „noblesse oblige“-je.

Közgazdaság.

* A fuvarlevelek másodpéldányai. Az áruk átvételének elismerésére szolgáló és feladó kívánására kiszolgáltató fuvarlevélpéldányok után a mennyiben ezek kincstári bélyegjeggyel már ellátott fuvarlevél-másodpéldány őrlapokon állítatnak ki, a magyar és osztrák vasutakon f. D. fejezete IX. szakaszában megállapított 5 krnyi felvételi bélyegilleték bezedését a m. kir. államvasutak és az általuk kezelt helyierdekü vasutak, valamint a kir. szab. pécs-baresi vasut állomásain további intézkedésig ezennel megszüntetjük. Hasonlóképpen mellőzteni fog a felvételi bélyegilleték külön beszedése abban az esetben is, midőn másodpéldány kiállítására 5 kros kincstári bélyegjeggyel ellátott fuvarlevél-őrlapok használatára vonatkozólag megállapított átmeneti idő csak f. év október hó 1-ig terjed, figyelmeztetjük a szállító közönséget, hogy a jelzett időponttól kezdve a fuvarlevél másodpéldányok kiállítására csak az új mintájú bélyeges kincstári másodpéldány őrlapok lesznek használhatók.

* A hazai ipar fejlesztése. A kereskedelmi miniszter alantás hatóságának meghagyta, hogy bármilyen ipari, vagy hasonló szükségletek beszerzésénél legyenek figyelemmel arra, hogy hazai ipar termékeinkből fedeztessenek, s terjesszék fel az erről szóló leltári kimutatásokat. Ezekben fel kell tüntetni, mennyiben volt lehetséges a szükségletet a hazai ipar mezejéről beszerezni. A kereskedelmi miniszter átiratára hasonlóképp intézkedett a földmívelési miniszter is a vezetése alá tartozó gazdasági intézetek, telepek, parancsnok-ágok s egyéb hivataloknál.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „Közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. aug. 26-án.)

Államadósság:			
Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.65	115.95	
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	126. —	127. —	
„ koronajárdék 4% — — —	93.65	94.15	
„ regále váltásai kötvény 4 1/2% — — —	100. —	101. —	
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	118.75	119.25	
Egységes állam kötvény 4 2/3% — — —	96. —	96.75	
Tisza-szegedi 4%-os nyeresémsorsjegy	142.50	143.50	
Részvények:			
Magyar hitelbank részvény — — —	406.50	407. —	
Osztrák hitelrészvény — — —	331. —	332.20	
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	114. —	115. —	
Sorsjegyek:			
Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	128. —	128.50	
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os — — —	115. —	116. —	
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.80	13.20	
Osztrák „ — — — — —	19.25	19.75	
Olasz „ — — — — —	13.50	14. —	
Baz. l.ika sorsjegy — — — — —	9. —	9.40	
Jó-szív „ — — — — —	3. —	3.50	
Pénzszemek:			
Cs. és kir. arany — — — — —	5.85	5.97	
20 márkás arany — — — — —	12.34	12.38	
20 frankos arany (Napoleon d'or) — — —	9.98	10.20	
Sovereigns — — — — —	12.62	12.68	

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.
 Augusztus hó 26. Hízott sertés árak:
 I Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klg-on felüli súlyban) —. — krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban —. — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 43—43.5 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 45—46 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 kgr. terjedő súlyban) 46—47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli súlyban) 41—42 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 43—43.5 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 43—44.5 krig.

Debreczeni ingatlanok forgalma. a kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi augusztus 12—26. 1. Csapó Ferenc és neje Erdélyi Erzsébet veszik Jubász Józsefné Gombos Julianna n.-csapó utca 290. számú házat 900 ftért. — 2. Kozma Lajos és neje Frankovszki Berta veszik özv. Szabó Bálintné és társa új földét 160 ftért. — 3. Dr. Uy Kálmán és neje Papp Julianna veszik Éles Józsefné

és neje Kajári Zsófia n.-új utca 1685 számú házat 3900 ftért. — 4. Molnár Albert és neje Bőr Zsuzsanna veszik Sallai Mihály új földét 825 ftért. — 5. Erdei Ferenc és neje Balogh Mária veszik Takács Bálint és neje Laky Etelka ondódi földét 800 ftért. — 6. Gutí István és neje Bihari Julianna veszik Szentpéteri Róza boldogfalvi szőlője egyrészét 250 ftért. — Argyelán Rebeka veszi Szilágyi Gábor és neje Szabó Mária varga kerti szőlőjét 800 ftért. — 8. Dr. Freund Jenő és neje Haar Hedvig veszik Weichinger Károly és neje Müller Otília n.-várad utca 2082. számú házat — 1200 ftért. — 9. Ifj. Szarvas Ferenc és neje Szarvas Zsuzsanna veszik Sarkadi István és neje Szalai Julianna ondódi földét 2500 ftért. — 10. Csillag Béni és neje Schwarcz Fáni veszik Boldizsár János és neje Halmi Eszter új földét 1500 ftért.

Szerkesztői posta.

Jolán. A kérdést ugyan nem mi tettük fel, hanem a párisi „Figaró“, de azért készséggel szolgálunk válaszal a kérdésre: „Vajjon a nők szeméthunyjanak-e a férj menthető hütlenségeire, avagy tiltakozzanak-e ellené?“ A magunk részéről azt hisszük, hogy csakugyan vannak ilyen menthető hütlenségek; p. o. a következők:

1) Egy szorongatott naiva érdekében körözött iv aláírása, ha ez a naiva nem személyes ismerőse a férjnek.

2) Az otthon gyöngének talált kávéra kihajtani egy piccolót a kávéházban, ha ugyan ebben a kávéházban a cassiernő túl haladta az 50 esztendő.

3) Idegen házban elköltött ebéd után így szólni a szobalányzóhoz: „Hogy van, hogy, kedves kicsikém?“ — ha a férj ezzel a borralvót akarunk megtakarítani s rögtön utána megcsókolja a felesége arczkéjét.

4) Mialatt a nőcske fürdözik, kiadni magát nőtlen embernek, ha ugyan ráfogjuk magunkra azt is, hogy egyúttal a kegyes tanító rend tagjai vagyunk, kik — tudvalevőleg — mind leteszik és egytől-egyig (nem déli 1-től éjféltáni 1-ig ám, vagy megfordítva, de mindnyá nyian és mindenkor!) megtartják az illető fogadalmakat.

5) Rágyújtani a fehér függönyös szobában egy szivarra, ha ugyan cserébe lemondunk a tervezett látogatásról annál a kiállhatatlan X., Y. vagy Z. barátunknál!

6) Leülni egy kis tarokk-parthiehoz, ha ugyan nyeriünk, vagy otthon azt föllentjük, hogy nyertünk s a nyereségen a saison divatjának színvonalon álló kalapot veszünk az asszonyunk.

Legyen nyugodt, asszonyom! Több menthető férfi hütlenséget ha ismernénk sem engednénk, ezeket is csak a fentebb elő orolt föltételek szigorú betartásával!

Ha pedig a férj menthetlen hütlenséget követne el, akkor ajánljuk — esetleg talán Nagysádnak is — a tör, vitriol, méregpohár, ha t s z e m é l y r e v a l ó forgópisztoly és elkozmasított ebédek szörnyű bosszúeszközöit! Csak tessék velünk előzetesen közölni, hogy az érdekes hírt miközölhessük kelősször! — A „Figaró“ különben később megfordítja a tételt, azt kérdezve, vajjon a férj miként viselkedék, ha a nő „menthető hütlenségen“ éri? Nos, ez esetben a francia drámák álláspontját foglaljuk el, megcorrigálva legfőjebb a záró felvonást, a melynek szerintünk ugy kelene végződni, hogy a férj megbocsát és gyémánt bouton-okat vesz a nejenek, Gaston cousin-t pedig — meghívják ebédre! Ezt próbálják meg Dumas, Augier és a többi kegyetlen színpadi meszárosok!

Ifj. K. R. A. „Mélán“ tartalmatlan s a „széllnyel“ és „lél“ sem egyezik meg a modern helyes írással, és nyelvvel. Igen csinos az „Erdőben“, a melyet hozni fogunk.

B. J. Az aforizmakat (a talmudból s későbbi rabbínikus irodalomból) közölni fogjuk Igen érdekesek, kérünk többet is.

H.-Böszörménybe. Éppen most olvassuk, hogy az ideai párisi divat nem kevesebb, mint háromszáz divatos színárnyalatot állapított meg. E sok új színek új neveket is kellett találni. Egy gyengéd rízaszint „Rose hymen“-nek kereszteltek el, mely elnevezés kiválsóan alkalmas teszi arra, hogy fiatal leányok e színben tündököljenek a bálokon. A fiatal leányok halványkék bálitöltetjének színe az ideü „Vierge“, míg három bájos lila színárnyalat a „Sainte Thérèse“, „Sainte Marthe“ és „Marie Madelain“ neveket viseli. Szemben ezzel „Sarah“-nak kereszteltek el egy nagyon izléstelen kék színt, míg egy új enyhezöld árnyalat „Erin“ „Krisztus szem“ név alatt szerepel egy zöldeskék

rendkívül nyhe szín. Nem ily poetikusak a többi színek nevei. „Veronese“ rózsás barna, „Falstaff“ tűzveres, „Göz“ „Harmat“ szürkés színek. A „Sáska“ világos zöld, a két legveszedelmesebb robbantószer „melinit“ és „dynamit“ világosszürke, míg a szürke szín sötételt árnyalatait „vihar“ és „cyklon“ jelzik. Szürke a „Jeanne d'Arc“, míg valami rózsás beige színe a „blondine“ azért, mert e színt a nők kedvelik. Végül „Morés“ nevével is megtisztultek egy tisztességes vörösarna színárnyalatot.

Polybistor, Magyar nyelvű orosz-nyelvtanok A s b ó t h J., S z a b ó E. és R a k o v s z k y t ó l, magyar-országi szótár M i t r á k Sándortól, 5 kötetes, ára 6 frt. Bővebbet ebben az irányban talán a szélsőbál valamely tagja mondhatna...

Bécs. (II. Praterstrasse 13.) A nagyérdemű, de terjedmes tanulmány közlését lapunk korlátolt tere nem engedli. Bécsi levelet szívesen vennénk. — Az iparról szólót holnap közöljük.

S. J. Az „Emlékek“ből közöljük az I. III. és IV. zá muakat — némi tími ással.

A kis lutri húzásai.

— Augusztus 26. —

Bécs	63	52	35	26	55
Grác	82	68	90	69	42
Temesvár	76	71	87	15	8

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó r-t.

Felolós szerkesztő:

Vértesi Arnold.

Meghívás.

A városi tanácsnak 2815/892 számú végzése alapján felhívom az alább megnevezett kaszáló birtokos urakat, hogy a kaszálójok kiméréséhez, a kitett napokon reggeli 8 órától esti 6 óráig a kaszálójokban megjelenjen szíveskedjenek.

Augusztus hó 9-én kedden:

Özv. Karsai Bálintné 616 sz. lakos.
Szücs István 3609 sz. lakos.
Nagy Báliat és neje 864 sz. lakos.
Kobor György és neje 66 sz. lakos.
Kertész Mihály és neje 1245 sz. lakos.
Keresztesi Mihály és Arany Jánosné 79 sz. lakos.

Augusztus hó 30-án szerdán:

Faragó Mihály és neje 431. sz. lakos.
Gál József és neje 535 sz. lakos.
Kecskés János 1995 sz. lakos.
Nagy Sándor és Kecskés János 1297 vagy 1992 sz. lakos.

Augusztus hó 31-én csütörtökön:

Balogh András 2819. sz. lakos.
Kovács Lajos 1163 sz. lakos.
K. Nagy József és neje 704. sz. lakos.
Erdői Ferencz és neje 1925. sz. lakos.
Özv. P. Kovács Andrásné 275. sz. lakos.

Szeptember hó 4-én hétfőn:

Özv. Csikos Ferenczné 1372. sz. lakos.
Teremi János 208. sz. lakos.
Budai József 2564. sz. lakos.
Makay István 751. sz. lakos.
Özv. Tóth Istvánné 1864. sz. lakos.
Debreczen 1893. Augusztus hó 26-án.

TÖRÖK
erdőmester.

Hirdetés.

A székelyhidi uradalom tulajdonát képező és a székelyhidi piacon fekvő nagy vendéglő és sarok bolt-helyiség egymásután következő

3 évre bérbe adandó

levén, a netán bérelni szándékozók felkértem, hogy 10% bánatpénzzel ellátott ajánlataikat az uradalmi számtartói hivatalhoz **f. é. szeptember hó 10-ig** nyujtsák be.

Férfi Chiffon ingek,

a hírneves Schrolli-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák, Keztyük,

Női Blousok,

Kész mosó gyermek ruhácskák,

Brassói posztók,

Tricot, Peruviene, Doskin

Szabó Lajos fia

cézgnél.

HIRDETÉS.

A Lunkaszpriei uradalomban, a dobresti vasut állomástól fél órányira fekvő

2060 hold bükk és cser makkoltatás

nagy mennyiségben

bérbe adó.

Megtekinthetni bármely napon az uradalmi tisztségnél

Lunkaszprie Posta Magyar Cséke — BIHAR.

BOTT ROBERT

tisztartó.

KLYTHIA A bőr apolására.

Az arcszín finomítására és szépítésére **ZSIRPOR**

Legelegánsabb toilette-, bál- és salonpor.

Chemikailag megvizsgálva és jónak találva.

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Hölgyektől elősmerő nyilatkozatok.

Wolter Sarolta cs. k. udvari burg-zinbázi színésznő Bécsben.
Beeth Lola cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.
Schläger Antonia, cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.
Palmay Ilka, színésznő a „Theater an der Wien“ színházban.
Odilon Heléna, színésznő a német népszínháznál Bécsben.
Eraest van Dyck, cs. k. opera énekesnő Bécsben stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr.

Kapható Debreczenben:

Taussig Gottlieb

Finom toilette szappanok és

parfümek

gyára,

főraktár:

WIEN,

I. Wollzelle Nr. 3.

BAUM MIKSA árúházában

és a legtöbb parfüm és gyógyszerkereskedésekben.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.

Városi iroda és raktár: Podmaniczky u. 14. Plokk raktár: K. repesi-ut 77.

Göz- és Jargany cseplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,

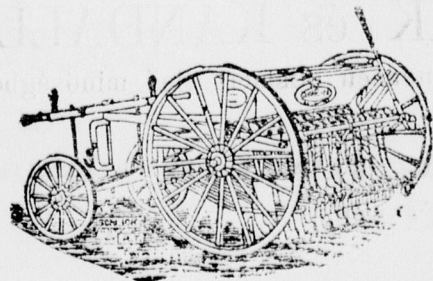
mélyítő s egyetemes aczélekeket.

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő eszközök

valamint

Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépek. Takarmánykészítő gépek, darálók, örlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek szállítható mezei vasutak stb.

Minta-raktár DEBRECZEN: **TRNKA FERENCZ** urnál,
Kis-Varad-utca

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-satin,

Vásznak, kész fehérneműek,

 Szőnyegek, függönyök,

ÁGY és ASZTALTERITŐK.

Paplanok, matrások.

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.

DEBRECZENBEN,

Piacz- és Nagy-hatvan-utca szegletén lévő saját házam földszinti helyiségeiben
berendezett

nagy vasbutorraktárban

kaphatók:

≡ gyermek bölcsők, ágyak, kocsik, egész szobafelszerelések, ≡

 Kerti székek, asztalok és lóczák,

Világóriák vasállványból vízhatlan vászontető és oldalakkal

Fürdő kádak minden alakban.

Jégszekrények és üveghűtők,

 Horgany-fényezett szoba és konyhafelszerelések

Peronospora fecskendők az elismert legjobb rendszerben.

PORCELLÁN KÁLYHÁK és KANDALLÓK,

eredeti BUDWEISSI gyártmány, a continensen elismert első minőségben.

**A szegedi műtrágyagyár részvénytársaság
képviselése.**

Határozott legolcsóbb árak. – Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA vasnagykereskedő
DEBRECZEN.

